

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Sententia Excommunicationis, Suspensionis Et Interdicti. Titvlvs X.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE POENITENTIA ET REMISSIO-
NIBUS.

TITVLVS IX.

CAP. I.

Damnata ad mortem hoc penitentibus, penitentia concedi debet: nec valet contraria consuetudo. Secundo, locorum ordinarios ad hoc exequendum excusat: ibi. Locorum. h. d. Ioan. And.

Clemens V. in Concilio Vicensi.

Cum a secundum statuta canonica ultimo depu-
tandis supplicio, negari (si petant) non debeat
penitentia sacramentum, ab usum damnabi-
lem in quibusdam partibus contra hoc introductum abo-
leri omnino volentes, iustitiam omnes & dominos
temporales, ut ab huiusmodi deficiat abusu hortamur in
Domino, & obsecramus per viscera misericordiae Iesu
Christi: Locorum ordinarios nihilominus injungentes,
at eos ad hoc cum primam commodè poterint diligen-
ter monere, & (si necesse fuerit) ecclesiastica censura com-
pellece non omitterent.

CAP. II.

*Repetit concilium generale, de quoslibet non admittendum sine
litteris Apostolicis vel diocesano. Et addit per diocesanos li-
teras Apostolicas prius examinari. h. d. Ioan. And.*

Idem.

Abusionibus h, quas nonnulli elemosinarum qua-
siores in suis proponunt predicationibus, ut simpli-
ces decipiant & aurum subtili vel fallaci potius ingenio
extorqueant ab eisdem, cum in animarum cedat & pe-
riculum, & scandalum plurimorum, viam (prout est no-
bis possibile) praxiderunt cupientes, iuxta statuta d
concilii generalis duximus prohibendum districte, ne qua-
siores aliqui (nisi Apostolicas vel diocesani Episcopi li-
teras exhibuerint) quomodolibet admittantur, nec per-
mittantur (cum solum ipsis competat indulgentias sibi
concessas infinuare populo, & charitativa postulare sub-
sidia suppliciter ab eodem) ullatenus ipsi populo pradi-
care, nec aliud exponere, quam quod in literis contine-
bitur supradictis. Literas quoque Apostolicas dioce-
sani Episcopi (ne quid fraudis committi valeat per ean-
dem) antequam admittant, quasiores ipsos examinent
diligenter.

*Deus octo reprehensibiles actus quasiorum, quos fieri prohibet
& contraria privilegia revocat. Ioan. And.*

Ad hac cum aliqui ex huiusmodi quasioribus, sicut
ad nostram audientiam est perlatum, non sine multa
temeritatis audacia, & deceptione multiplici anima-
rum, indulgentias populo motu suo proprio de facto con-
cedant, super votis dispensent, à perjuris, homicidiis, &
peccatis aliis sibi confidentes absoluant, male ablata in-
certa (data sibi aliqua pecunie quantitate) remittant, cer-
tiam e, aut quartam partem de poenitentis injunctis re-
laxent, animas tres, vel plures parentum, vel amicorum
illorum, qui elemosynas eis conferunt, de purgatorio
(ut asserunt mendaciter) extrahant, & ad gaudia paradisi
exsiliunt, remissionem plenariam peccatorum indulgent,
& aliqui ex ipsis eos à poena, & à culpa (ut eorum verbis
statim) absoluant.

Non abusus huiusmodi, per quos censura vilescit ec-
clesiastica, & clavium ecclesie auctoritas ducitur in
contemptum, omnimode aboleri volentes, ea per quos-
cumque quasiores fieri vel attentari de cetero districte
inhibemus: Omnia & singula privilegia, si qua super
premissis, vel eorum aliquo, sive aliquibus locis, ordi-
nibus vel personis quasiorum huiusmodi quomodo-

a Vide notata per Doff. in c. 2. ext. de foris. b Quosiorum
nomen & usum omnino abolevit Conc. Trident. sess. 21. de refor. c. 9.
c al. cedant. d al. statum. e al. sta: tertiam aut quas-
tam partem aliu de poenitentia, &c.

cunq; a concessi (ne ipsorum preterea sit ad macta-
talia ulterius profumendi) auctoritate Apostolica, prout
tum ad premissa, poenitus revocante.

*Delinquentes quasiores per Episcopos poenitentibus, non in
tibus privilegia h. d. Ioan. And.*

Quosiores autem, qui deinceps in premissis delin-
guerint, vel aliter abusu privilegiorum, vel abusu
suis privilegiis abusi fuerint, sic per locorum ordinarios
puniri volumus (nullo profecto in quatuordecim
parte privilegio iustitiam) quod à suis ceteris ali-
bus, qui ubique (ut communis habet affectus) iustitiam
excreverunt, poena formidine propensius compellantur.

DE SENTENTIA EXCOMMUNICATIO-
NIS SUSPENSIONIS ET INTER-
DICTI.

TITVLVS X.

CAP. I.

*Religiosi vitam exempti volentes interdictum ipsorum vel
dem Apostolicam vel ordinariam loci, vel generalis officium
dumtaxat, fallam per provinciale concilium, vel non, qui
posse, servatum per cathedralem, vel metropolitana loci,
excommunicati sunt ipsi, falli: Non obstantibus prius
venturibus, consuetudinibus & statuta: & reglamentis. h.
Ioan. And.*

Clemens V. in concilio Vicensi.

Ex b frequentibus prelatum quibusdam, im-
pudens, & nos ipsi experientia certa probatum, in
minoribus constituti, quod plerumque magis
nunc patenter excusationibus fuerit & hinc inde
tentent, tunc latenter ecclesiarum sacras iuras per-
ratis, aut in eis factis veneficiis, seu modis inordinatis
non absque damno cathedralem, & parochialem
ecclesiarum & scandalum plurimorum, & dampnamentum
nervum ecclesiasticæ disciplinæ, civitatum, terrarum,
& aliorum generalia locorum interdictum præsum-
ptione damnabili violare præsumunt. Nos igitur in
sancta Dei ecclesia, cui (disponente Domino) præsum-
mus; que quidem unica est, & unum Deum prædicantem
atque colit, unam fidem firmam & inextinguibilem
tenet, unitatemque (quantum cosmopolitane possessione
conservare volentes; circa interdictorum oblationem
prædictorum auctoritate sedis Apostolicæ, vel locorum
ordinariis posthorum, & fratrum nostrorum consilio
districte præcipiendo mandamus, quatenus cogno-
scio quicunque, tam exempti quam non exempti, in-
iustitiamque ordinis & conditionis existant, cum cathedralem
vel metropolitana, seu parochialem, & loci ecclesia-
m illa viderint, aut serventem oblativare (sive volentibus
quibuscumque appellationibus, aut etiam illi
eamdem sedem, vel aliam, seu alios interdictos, & alia
objectionibus, quibuscumque) absque dolo & fraude, cum
moderatione tamen decretalis Almi, interdictum
conferent. Alioquin non servantes, excommunicationis
sententia hoc ipso volumus subiacere: Quod
etiam in interdictis, & in cellationibus à divinis
interdictis per provincialium consiliorum statuta, vel
ordinum auctoritate, cum majus sit provinciale consilium
quam singularis prelati Provincia, ac iustitiam
quod plurimorum sententiam respectantibus, ob-
servari. In cessationibus vero generalibus
divinis, civitatum, terrarum, & aliorum locorum, quæ
aliquando ex consuetudine, vel aliis capitulis, colliguntur

a Alioquin modo. b Notate verbis frequentibus quod
ra adoptantur ad ea que frequentem exemptionem de locis, de alijs
impub. literat. Zabarel. c Hoc duo verba, in parochialem
sunt in antiquioribus exempl. etiam exempti. d al. de
velabiliter se servent.

vel conventus secularium, aut regularium ecclesiarum si-
bi iudicant (quia ipsos hoc unico lumine ad repellend-
um a sacris actibus privare nolumus, nec debemus) i-
demque observandum. Ipsi vero sint diligenter
ad hanc rem ut statuta Romanorum Pontificum prædeces-
sorum nostrorum super his edita, diligenter observent.
Quia hæc & sanctionem ad prædicitam trahimus: non
solummodo privilegii, conventionibus, statutis, & con-
suetudinibus quibuslibet, quæ contra præmissa, seu ali-
quod prædictorum religionis ipsi in nullo volumus sus-
cipi.

CAP. II.

Temporales, qui exant aliquos in loco interdicti cele-
brare dicunt, vel qui per præcones faciunt tunc ad illa auctoritate
publicam evocari, vel prohiberi, ne publice excommunicati vel in-
terdicti, super his, per alios, qui missas celebrant, missas, ecclesias
et ipsi ministrant missas, quæ non exeant, excommunicati
sunt, & per Papam absolvendi, h. d. Joan. And.

Idem.
Clarior ad nos prelatorum querela perduxit, quod
quibusdam quidam, & Domini temporales (veris
interdictis ecclesiasticis suppositis interdicto) nedum in loco
locorum capellis, sed & in collegiatis & aliis in-
stant locorum ecclesiis, missas & alia divina officia pu-
blice & solenniter faciunt celebrari: ad officia eadem ce-
lebranda, nunc hos, nunc illos vocantes, & interdum
(quod est deterius) compellentes: hisque non contenti
excessibus, per campanarum non solum pulsationem, sed
et voce præconum populos etiam interdictos, ut (interdi-
cti non obstante sententia) ad audiendas missas hujus-
modi veniant, faciunt evocari. Nonnulli quoque ipso-
rum illis plerumque subiectis, ne (licet excommunicatio-
nem interdicti sententia publice sint notati) de eccle-
siis, dum in ipsis missarum celebrantur solennia, iustitia-
riam celebrantibus exeant, præcipere non verentur.
Et quæ frequentiter contingit quod (non sine Dei offensa,
sicut de populi scandalo) ipsa missarum solennia re-
stantur incepta. Neque excessus sic graves exce-
dendum impunitate trahantur ab aliis in exemplum, præ-
cones præfatos, qui in locis interdicti suppositis,
quæquam de cetero divina celebrare officia, quomodo-
libet cogere: aut qui modo prædicto, ad officia eadem
audientibus aliquos, excommunicationis præsertim vel in-
terdicti ligatos sententia, evocare: seu, qui ne excommu-
nicati publice, aut interdicti, de ecclesiis, dum in ipsis mis-
sariis aguntur solennia, a celebrantibus moniti ut exeant,
prohibere: & necnon excommunicatos publice & inter-
dictos, qui in ipsis ecclesiis nominatim a celebrantibus,
ne exeant moniti remanere præsumperint, excommuni-
cationis sententia (a qua per sedem duntaxat Apostoli-
cam postquam absolvi) facto approbante concilio innova-
nda.

CAP. III.

Temporales si tempore interdicti recipiunt in suis ecclesiis ad
divina officia, & per præcones terti ordinis, excommunicati sunt per præ-
cones præcones, h. d. Joan. And.

Idem.
Vix ex eo, quod religiosi viri fratres minores in
suis ecclesiis ad audienda divina officia
interdicti, fratres & sorores de ordine tertio
ordinis B. Francisci instituti) existentes, qui continen-
tes, seu de poenitentia nuncupantur, scandalum a-
portant, qui ab his excluduntur, mentibus generetur, cen-
suræ violenter ecclesiastica & minoris auctoritatis inter-
dicti sententia reputetur: Eisdem fratribus minoribus

distictius inhiemus, ne de cetero aliquem, vel aliquos
perdiditorum (etiam si super hoc, hi vel illi privilegiis
quibuscumque muniti extiterint, quæ ipsis in nullo pro-
fus, quoad hoc volumus suffragari) ad divina in suis eccle-
siis tempore interdicti quoquomodo admittant. Quod
si fecerint, eorum excommunicationis sententia se noverit
subiacere, a qua per alium, quam per Romanum
Pontificem, vel satisfactione præmissa, per locorum
Episcopos (quos auctoritate Apostolica fungi volumus
in hac parte) absolutionis beneficium nequeant
obtinere.

CAP. IV.

Si Papa etiam scienter excommunicato participat, illam per hoc
non absolvit, nisi exprimat hoc se velle. Et si scienter sub titulo
dignitatis aliquem nominet vel honoret, per hoc illum in dignitate
non approbat, Joan. And.

Idem.
Si summus Pontifex scienter etiam excommunicato
participet literis, verbo, vel officio, seu alio quovis
modo, ipsum per hoc absolvere nulla ratione censetur,
nisi se velle forsitan exprimat illum ex hoc pro absoluto
haberi. Similiter quoque, si quem sub titulo cujuslibet
dignitatis, ex cetera etiam scientia, verbo, consuetudine,
vel literis nominet, honoret, seu quovis alio modo
tractet: per hoc in dignitate illa ipsum approbare non
intelligitur, aut quicquam ei tribuere novi iuris.

DE VERBORUM SIGNIFICATIONE.

TITVLVS XI.

CAP. I.

Declaratur in aliquibus ca. Exist. eod. tit. lib. 6. præsertim de
fratres minores tentant ad observationem eorum omnium, quæ in
regula sub verbis imperarum modo ponantur: deinde omnia in-
feruntur, ad quæ fratres ipsi obligantur. Et consequenter eorum vo-
cem excessibus præter dicta, de electione ministrorum ipsorum tu-
culentissimi tractatur.

Clemens V. in Concilio Vianensi.

Xvi de paradiso, dixi rigabo hortum plantatio-
num: ait ille celestis agricola qui verè saps
pientie, verbum Dei à Patre, in Patre manens,
genitum in æterno, novissimè diebus istis (fabricante
Sancto Spiritu) in utero virginis caro factum, exivit ho-
mo ad opus arduum redemptionis humani generis
peragendum: exemplar & se dando celestis vite, præ-
bens hominibus semetipsum. Verum quia plerumque
mortalis vite sollicitudinibus pressus homo, mentis
aspectum ab exemplaris huiusmodi intuetur & diver-
tebat, verus nosse Salomon in folio militantis eccle-
siae hortum voluptatis inter ceteros quendam fecit, à
procellis vultu stultitibus elongatum, in quo quietus
se securus vacaretur contemplandis; servandique
huiusmodi operibus exemplaris, in hunc mun-
dum introivit ipse, ut rigaret ipsam fecundis aquis
spiritualis gratiæ & doctrinæ. Hic hortus siquidem est
fratrum minorum sancta religio, quæ muris regularis
observantiæ firmiter undique circumclusa, intra se solo
contenta Deo, adornatur abundè novellis plantationi-
bus filiorum. Ad hunc veniens dilectus Dei filius mor-
tificantis poenitentia myrrham merit eum aromatis-
bus, quæ suavitate mira universis odorem aterahentis
sanctimonie circumfundunt. Hæc est illa celestis vite
forma & regula, quam descripsit ille confessor Chri-
sti eximius sanctus Franciscus, ac servandam à suis fi-
liis verbo docuit, pariter & exemplo. Qui verò di-
ctæ sanctæ regulæ professores ac æmulatores devoti,

a Vide Felin. in rubr. præmissa Gregoriana, & in eadem viginti
munda offi. delegat. b Alia: exemplar sequenda celestis, &c.
c al. cunctis.

